

ญี่ปุ่นตัดสิทธิ์ GSP ...แทบไม่กระทบกับการส่งออกของไทย

เกร็ดน่ารู้

- GSP เป็นระบบการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรทั่วไป ที่ประเทศพัฒนาแล้วให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนา โดยการลดหย่อนหรือยกเว้นอากรขาเข้าแก่สินค้าที่ได้รับสิทธิพิเศษ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการส่งออก ส่งเสริมการสร้างรายได้ ตลอดจนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแก่ประเทศเหล่านี้
- หลักการพื้นฐานของสิทธิ GSP คือ เป็นการให้สิทธิทั่วไป โดยไม่หวังผลตอบแทนและไม่เลือกปฏิบัติ แต่ประเทศที่ให้สิทธิ GSP อาจระงับหรือยกเลิกการให้สิทธิ GSP ได้ หากเห็นว่าประเทศที่ได้รับสิทธิมีการพัฒนาขึ้นจนมีฐานะดีหรือมีความสามารถในการแข่งขันมากพอ หรือเห็นว่าการให้สิทธิ GSP ส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตในประเทศผู้ให้สิทธิ
- ปัจจุบันมีประเทศที่ให้สิทธิ GSP แก่ไทยทั้งสิ้น 4 ประเทศ และ 1 กลุ่มการค้า ได้แก่ สหรัฐฯ ญี่ปุ่น สวิตเซอร์แลนด์ นอร์เวย์ และรัสเซียและเครือรัฐเอกราช ขณะที่ EU ตัดสิทธิ GSP ไทยตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2558 และญี่ปุ่นกำลังจะตัดสิทธิ GSP ไทย ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2562

สถานการณ์สำคัญ

เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2559 กระทรวงการคลังญี่ปุ่นมีมติให้เพิ่มเงื่อนไขการตัดสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรทั่วไป (Generalized System of Preferences : GSP) ที่ญี่ปุ่นให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาจากเดิมที่จะตัดสิทธิ์เมื่อ “ประเทศที่ได้รับสิทธิเป็นประเทศที่มีรายได้สูง (High Income) ติดต่อกันเป็นเวลา 3 ปี” เป็นตัดสิทธิ์เมื่อ “ประเทศที่ได้รับสิทธิเป็นประเทศที่มีสัดส่วนมูลค่าส่งออกในตลาดโลกมากกว่าร้อยละ 1 ติดต่อกันเป็นเวลา 3 ปี และเป็นประเทศที่มีรายได้ปานกลางค่อนข้างสูง (Upper-Middle Income) ติดต่อกันเป็นเวลา 3 ปี” โดยจะเริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2562 ซึ่งจะมีผลให้ไทยถูกญี่ปุ่นตัดสิทธิ์ GSP ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2562 เป็นต้นไป

ข้อคิดเห็นจากฝ่ายวิจัยธุรกิจ

ญี่ปุ่นซึ่งเป็นคู่ค้าสำคัญอันดับ 4 ของไทย รองจากอาเซียน สหรัฐฯ และจีน ตัดสิทธิ GSP ที่ให้แก่ไทยในครั้งนี้ คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกโดยรวมของไทยไม่มากนัก อีกทั้งผลที่เกิดขึ้นยังแตกต่างจากกรณี EU เคยตัดสิทธิ GSP ไทยในช่วงก่อนหน้านี้

- **ปัจจุบันผู้ส่งออกไทยพึ่งพาการใช้สิทธิ GSP ส่งออกไปญี่ปุ่นน้อยมาก**
ในปี 2561 ไทยใช้สิทธิ GSP ส่งออกสินค้าไปญี่ปุ่นเพียง 7.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จากมูลค่าส่งออกไปญี่ปุ่นทั้งหมดเกือบ 2.5 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ เนื่องจากไทยมีข้อตกลงทางการค้า (Free Trade Agreements : FTAs) กับญี่ปุ่นอยู่แล้ว 2 ฉบับ คือ ข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ญี่ปุ่น (AJCEP) และความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ซึ่งลดภาษีนำเข้าในอัตราที่เท่ากันหรือเรียกเก็บภาษีในอัตราต่ำกว่าที่ได้จากสิทธิ GSP ทำให้ผู้ส่งออกส่วนใหญ่หันไปใช้สิทธิ FTAs แทน สำหรับสินค้าที่จะได้รับผลกระทบจากการที่ญี่ปุ่นตัดสิทธิ GSP มีเพียงไม่กี่รายการ อาทิ ซอร์บิทอล (HS 290544) ที่ต้องเสียภาษีนำเข้าเพิ่มขึ้นจากอัตราร้อยละ 10.2 (GSP) เป็นอัตรากบัตที่ร้อยละ 17 (MFN Rate) และไม้บล็อกบอร์ด (HS 441294) เสียภาษีนำเข้าเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 4.8 (GSP) เป็นร้อยละ 5 (AJCEP)
- **ผลจากการถูกญี่ปุ่นตัดสิทธิ GSP แตกต่างจากกรณีที่ไทยเคยถูก EU ตัดสิทธิ GSP ในอดีต**
เนื่องจากในช่วงก่อนที่ไทยจะถูก EU ตัดสิทธิ GSP ผู้ส่งออกไทยพึ่งพาสหพันธ์ GSP อยู่ถึงราวร้อยละ 40 ของมูลค่าส่งออกสินค้าทั้งหมดไป EU ทำให้ไทยได้รับผลกระทบอย่างชัดเจนจากการถูก EU ตัดสิทธิ GSP ในแต่ละรอบ ทั้งในปี 2555 ที่ EU ตัดสิทธิ GSP สินค้าบางส่วนจากไทย ทำให้มูลค่าส่งออกจากไทยไป EU ในปีนั้นลดลงถึงร้อยละ 10 และในปี 2558 ที่ EU ตัดสิทธิ GSP ไทยในทุกรายการสินค้า ส่งผลให้มูลค่าส่งออกจากไทยไป EU ลดลงร้อยละ 6 ขณะที่ปัจจุบันไทยพึ่งพาสหพันธ์ GSP เพื่อส่งออกไปญี่ปุ่นเพียงร้อยละ 0.03
- **สิทธิ GSP เป็นสิทธิพิเศษที่ได้รับเพียงชั่วคราว เพราะ สิทธิ GSP เป็นสิทธิที่ให้เปล่า** ประเทศผู้ให้สิทธิจึงมีอำนาจอย่างเต็มที่ในการยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการให้สิทธิ ซึ่งโดยปกติเมื่อประเทศที่ได้รับสิทธิ GSP มีการพัฒนาขึ้นถึงระดับหนึ่งที่พอจะแข่งขันกับประเทศอื่นได้ตามกลไกปกติแล้ว ประเทศที่ให้สิทธิ GSP ก็จะยกเลิกการให้สิทธินั้น **ต่างจากสิทธิพิเศษที่ได้จากการเจรจาทำข้อตกลงทางการค้า (FTAs)** ที่ประเทศคู่เจรจาจะต้องรองรับเงื่อนไขกันจนเป็นที่พอใจทั้ง 2 ฝ่าย เมื่อทำข้อตกลงกันแล้วฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจึงไม่สามารถเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขตามความพอใจของตนเองเพียงฝ่ายเดียวได้ ดังนั้น ผู้ส่งออกที่อาศัยแต้มต่อทางภาษีจากสิทธิ GSP ในการส่งออกอยู่ จึงต้องตระหนักอยู่เสมอว่าสิทธิ GSP ที่ใช้อยู่จะต้องหมดลงไม่วันใดก็วันหนึ่ง จึงไม่ควรพึ่งพาแต่สิทธิ GSP ในการส่งออกเพียงอย่างเดียว แต่ต้องหาแนวทางปรับตัว โดยการเพิ่มมูลค่าและคุณภาพให้แก่สินค้า เพื่อให้สามารถเพิ่มส่วนแบ่งตลาดภายใต้อัตราภาษีปกติได้

Disclaimer : ข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏเป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูลแก่ผู้สนใจเท่านั้น โดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยจะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำข้อมูลนี้ไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด